

Herbezinning op onderdeel kwaliteit

Ik neem folder Sefonsterpolder als basis voor de herbezinning op de beoordeling

Aanleiding

- Het verschil tussen natuurbeheer en natuurambitie is niet duidelijk genoeg
- Beter motiveren in antwoordbrief naar de inschrijvers waarom wel of niet gegund wordt.
- Er worden in detail veel aandachtspunten genoemd in de brochure (**Bijlage 1 voorwaarden aan het op te stellen beheer-/realisatieplan**) waaraan gedacht kan worden waarneer inschrijver hun plannen indienen; zij lopen deze aandachtspunten vaak bij langs, waardoor eigen inbreng ondergeschikt blijft.
- De beoordeling van de beoordeelaars zou veel meer bijelkaar moeten komen. Dat verschil is te groot. Een leidraad voor de beoordeelaars waarlangs zij beoordelen is aan te bevelen.
- Nieuwe elementen die bij de beoordeling bij de één “zwaar” weegt en bij de andere helemaal niet.
- De punten telling zoals die nu geldt (van toepassing is) is geen reden tot aanpassing
- De beschrijving van het beheertype en ambitietype in de index worden soms letterlijk overgenomen. Er moet dus nadrukkelijker gewezen worden op eigen inbreng

Daarom hierbij mij uitgangspunten voor een aangepaste opzet.

- Het verschil tussen natuurbeheer en natuurambitie moet duidelijker worden omschreven.
- Aansporen tot eigen inbreng kan groter; inschrijvers moeten meer de inhoud laten zien daarom vermijden van aandachtlijstjes waaraan gedacht kan worden
- Meer eenduidigheid; [REDACTED] daarom is een leidraad voor de beoordeling gewenst.
- We moeten ook beter een idee krijgen in hoeverre PN nog een financieel gewin is of niet. Bij een groot financieel belang komt het natuurbeheer dat nodig is voor ontwikkeling en behoud beheertype onder druk te staan.

Leeswijzer

- Ik begin met de oude tekst uit de Sefonsterpolder; is rode tekst
- Daarna kom ik met nieuwe tekst voorstellen; in blauwe tekst.
- Een leidraad voor de beoordeling Deze leidraad is tevens een scorelijst. De leidraad en score lijst is in oranje weergegeven.
- De leidraad en scorelijst bestaat uit maatregelen voor beheer, inrichtings etc. Door een waardering aan de maatregelen te geven geef je de mate van belangrijkheid aan. Een “+” is een maatregelen die belangrijk is en die je dus graag in de tekst van de inschrijver terug wilt zien. Maw hij/zij scoort daarop. Dat kan ook andersom, namelijk dat de maatregel ook negatief kan score.
- Dit punt is facultatief. De maatregelen zijn eenvoudig beschreven of anders gezegd 1 activiteit per maatregel. Bijvoorbeeld beweiden. Beweiden kan gecombineerd worden met schapen, grote grazers etc, maar kan ook gecombineerd worden met integraal of pleksgewijs (gescheperd) In de tabel “combinatie geef je getal weer welke maatregelen gecombineerd kunnen worden.

- Nogmaals de scorelijst is tevens een leidraad voor het opstellen in de beoordeling van de inschrijvers.
- We geven per verkoop en per beheertype hoe de score er uit zou moeten zien. Dus de plusjes en minnetjes geven voordat de inschrijvers inschrijven van te voren aan.

A. Haalbaarheid van natuurambitie

- Beschrijving van handelingen om het beheer-/ambitietype te realiseren. Hierbij valt te denken aan:
 - o wijze van verschralen
 - o wijze van peilbeheer
 - o wijze van (her)inrichting
 - o wijze van bekalken
- Benoem de risicofactoren die de haalbaarheid kunnen beïnvloeden. Onderbouw de alternatieven of oplossingen hoe dit risico kan worden ondervangen.

A Haalbaarheid van beheertype en ambitietype

Haalbaarheid beheertype

Wij vragen naar uw mening over de haalbaarheid van het beheer- en of ambitietype. Is het beheertype naar uw mening aanwezig? Heeft het beheertype voldoende kwaliteit of kan het verder worden ontwikkeld? Ziet u mogelijkheden om binnen het gevraagd beheertype bijvoorbeeld een grotere soortenrijkdom te realiseren? Zo ja, welke maatregelen zijn er nodig voor het verbeteren van de kwaliteit.

Het is van belang dat u aangeeft om **welke** maatregelen het gaat, **hoe** die wordt uitgevoerd maar zeker zo belangrijk **waarom** u die (beheer-)maatregelen neemt. Benoem ook de risicofactoren die de haalbaarheid kunnen beïnvloeden.

Haalbaarheid ambitietype

Indien het ambitietype nog niet aanwezig is vragen we uw mening over de haalbaarheid van het ambitietype. Indien er naar uw oordeel maatregelen nodig zijn om het ambitietype te realiseren is het van belang dat u aangeeft om **welke** maatregelen het gaat, **hoe** die wordt uitgevoerd maar zeker zo belangrijk **waarom** u die (beheer-)maatregelen neemt.

Benoem zowel voor het beheer- als het ambitietype de risicofactoren die de haalbaarheid kunnen beïnvloeden. Onderbouw hoe dit risico kan worden ondervangen. Wij zijn erg geïnteresseerd naar uw argumentatie. Van belang is dat u aangeeft:

- de tijdstipmomenten en eventueel de herhaling (frequentie)
- de hoeveelheid of omvang van de maatregelen
- de dichtheid van de maatregelen, hoeveel eenheden per hectare
- waar vinden de maatregel plaats over de gehele oppervlakte of op delen van de oppervlakte

Leidraad voor de beoordeling ;.....Lijst niet compleet

+ = belangrijk; -= werkt negatief; 0= levert geen bijdrage

Inrichtings-, periodieke en intensieve beheermaatregel		
maatregel	Mate waarin	Combinatie
1. verschralen		

a.	maaien	+	1c
b.	plaggen	+	
c.	chopperen	+	1a
d.	beweiden	0	
2.	inrichtingsmaatregelen		
a)	opzetten waterpeil	+	
b)	verlagen waterpeil	-	
c)	grondverzet	-	
d)	plas dras	+	
e)	etc		
3.	bekalken	-	1b,1c
4.	bemesten	-	
5.	uitmijnen	-	
6.			
7.			
8.	Herintroductie zaden	+	1b
9.	Verspreiden van plagsel of maaisel	+	
10.	Bodem transplantatie	-	
11.	overig	nvt	

B. Kwaliteit van het voorgestelde natuurbeheer

Op welke wijze u het natuurbeheer gaat toepassen. Hierbij valt te denken aan:

- o Inzet eigen vee, welke veebeslag, hoeveel GVE/ha, is dit jaarrond, gaan ze naar de stal, enz.
- o Inscharen vee van derden, hoeveel inscharing door derden, maar vooral wanneer en tot hoe lang inscharen enz.
- o Inzet materieel en machines, is dat reëel, kunt u het doen gelet op het beheertype met gangbare machines of moet u juist aangepast materieel aanschaffen. Bij natte doeltypen is dat meestal wel nodig, denk aan bredere banden enz.
- o Uitbesteding van bepaalde beheer werkzaamheden (benoemen wat en door wie).
- o Volledige uitbesteding van beheer, dus het uit handen geven aan een beheer organisatie (bij wie is dat dan, zijn daar afspraken over gemaakt en vastgelegd).
- o Bemesten; nader aangeven wat, waar, wanneer en hoeveel bemesting u wil toepassen.
- o Maaien; nader aangeven wanneer, hoeveel, waar en hoe u dit gaat uitvoeren.

B. Kwaliteit van het natuurbeheer

Het gaat hier om de jaarlijkse beheermaatregelen die u neemt ten gunste van het ontwikkelen en of behouden van de beheertype(n). Het is van groot belang dat u aangeeft om **welke** maatregelen het gaat, **hoe** die worden uitgevoerd maar zeker zo belangrijk **waarom** u die beheermaatregelen neemt. Wij zijn erg geïnteresseerd naar uw motivatie van de te nemen beheermaatregelen. Verder zijn de volgende zaken van belang:

- de tijdstipmomenten en herhaling (frequentie) van de maatregelen in een jaar
- de hoeveelheid van die maatregelen (bv kg)
- de dichtheid van de maatregelen, hoeveel eenheden per hectare
- waar vinden de maatregel plaats; over de gehele oppervlakte of op delen van de oppervlakte
- de mate waarin u derden, dus niet uzelf betreft bij het beheer en waarom

Leidraad voor de beoordeling: **De waardering +, 0, - is hier willekeurig ingevuld; als voorbeeld dus.**

We geven per onderdeel en per geval en wellicht per beheertype aan de mate waarin we het belangrijk vinden: + = belangrijk; - = werkt negatief; 0= levert geen bijdrage

B. Kwaliteit van het natuurbeheer

Inscharing vee			
maatregel	Mate waarin	Combinatie met	
1) schapen	+	4, 6, 7	
2) varkens	-		
3) kippen	0		
4) runderen	+	7	
5) Dicht eenheid ; hoeveel per ha	+	nvt	
6) Druk begrazing (in flexnet en gescheperd)	+	1	
7) Integraal begrazing	0	1,4	

Maaien		
Maatregel	Mate waarin	Combinatie ?
1. Maaien en afvoeren	+	3,4
2. Maaien en laten liggen	-	
3. Gefasseerd in de tijd maaien	+	1,4
4. Delen van perseel maaien voor behoud van natuurwaarden	+	1,3

Bemesten		
maatregel	Mate waarin	Combinatie
1. bekalken	+	6
2. Uitmijnen ?	-	
3. drijfmest	-	
4. Stalmest	-	
5. Hoeveelheid vermelden mest	+	nvt
6. integraal	+	1
7. Op delen van peceel	0	

Leidraad voor de beoordeling ;.....Lijst niet compleet

+ = belangrijk; -= werkt negatief; 0= levert geen bijdrage

Inrichtings-, periodieke en intensieve beheermaatregel	Mate waarin	Combinatie
12. verschrallen		
a. maaien	+	1c
b. plaggen	+	
c. chopperen	+	1a
d. beweiden	0	
13. inrichtingsmaatregelen		
f) opzetten waterpeil	+	
g) verlagen waterpeil	-	
h) grondverzet	-	
i) plas dras	+	
j) etc		
14. bekalken	-	1b,1c
15. bemesten	-	
16. uitmijnen	-	
17.		
18.		
19. Herintroductie zaden	+	1b
20. Verspreiden van plagsel of maaisel	+	

21. Bodem transplantatie	-	
22. overig	nvt	

C. Kwaliteit van de voorgestelde invulling van openstelling (recreatie), monitoring en evaluatie

- Op welke wijze gaat u de recreatie onderdelen openstellen en onderhouden. Denk hierbij aan:
 - o Onderhouden van de bestaande voorzieningen.
 - o Eventueel ontwikkelen van nieuwe voorzieningen.
 - o Openstellingsperiode.
- Op welke wijze wordt er gemonitord en geëvalueerd, hierbij valt te denken aan:
 - o Frequentie van de monitoring.
 - o Wat wordt er gemonitord.
 - o Door wie en hoe wordt er gemonitord.
 - o Op welke wijze vindt er evaluatie plaats en wat wordt er gedaan met de uitkomsten.

C. Kwaliteit van openstelling (recreatie), monitoring en evaluatie

Op welke wijze gaat u de recreatie onderdelen openstellen en onderhouden en op welke wijze wordt er gemonitord en geëvalueerd. Graag ontvangen we een visie, korte uitleg op het onderdeel openstelling voor recreatie en welke maatregelen u gaat treffen. Ook vragen we een korte uitleg hoe u uitvoering van de monitoring en evaluatie ziet. Het is van belang dat u aangeeft om **welke** maatregelen het gaat, **hoe** die wordt uitgevoerd maar zeker zo belangrijk **waarom** u die maatregelen neemt.

C Kwaliteit openstelling monitoring en evaluatie		
maatregel	Mate waarin	Combinatie
1. aangeven de relatie met SNL (toeslagen)	+	
2. onderhouden van de bestaande voorzieningen.	+	
3. aanbrengen van nieuwe voorzieningen.		
4. Openstellingsperiode		
Monitoring		
1. aangeven de relatie met de SNL (toeslagen)	+	
2. frequentie van de monitoring.	+	
3. wat wordt er gemonitord.	+	
4. door wie en hoe wordt er gemonitord.	+	
5. op welke wijze vindt er evaluatie plaats en wat wordt er gedaan met de uitkomsten.	+	
6. noemen PDCA cyclus en actie daarop	+	

D. Beheerafstemming met omliggende percelen

- Licht toe hoe het voorgestelde natuurbeheer wordt afgestemd op de aangrenzende percelen.

D. Beheerafstemming met omliggende percelen

Licht toe hoe het voorgestelde natuurbeheer wordt afgestemd op de aangrenzende percelen.

Leidraad voor de beoordeling ; + = belangrijk; -= werkt negatief; 0= levert geen bijdrage

D. Beheerafstemming	
maatregel	Mate waarin
voert zelf beheer uit	+
besteed al het beheerwerk uit	-
besteed deels beheerwerk uit	0
betreft vrijwilligers erbij	+

--	--	--

E. Samenwerking met andere partijen

- Licht toe of u gaat samenwerken met andere partijen en hoe u dit gaat doen.

E. Samenwerking met andere partijen

- Licht toe of u gaat samenwerken met andere partijen en hoe u dit gaat doen We zijn ook benieuwd naar uw motivatie.

Leidraad voor de beoordeling; + = belangrijk; -= werkt negatief; 0= levert geen bijdrage

E. Samenwerking met andere partijen	
Omschrijving	Mate waarin
Organisaties noemen met wie er wordt samengewerkt	+
Hoe die samenwerking eruit ziet	+
Samenwerking in beheer	+
Samenwerking in monitoring	+
Samenwerking ivm ontbreken van geschikte eigen machinerie	

F. Ervaring met natuurbeheer

- Licht toe wat uw huidige ervaring is met natuurbeheer.

F. Ervaring met natuurbeheer

Licht toe wat uw huidige ervaring is met natuurbeheer.

Leidraad voor de beoordeling

F. Ervaring met natuurbeheer	
Omschrijving	Mate waarin
Cursussen, opleiding, certificaten etc.	+
Ervaring algemeen	+
organisaties waarmee ervaring is opgedaan	

G. Beschrijving van kosten en opbrengsten

- Licht toe hoe u zorgt voor de dekking van de kosten en opbrengsten op lange termijn.

G. Beschrijving van kosten en opbrengsten

Licht toe hoe u zorgt voor de dekking van de kosten en opbrengsten op **lange en korte termijn**.

Leidraad voor de beoordeling

F. Beschrijving van kosten en opbrengsten	
omschrijving	Mate waarin
een exploitatiebegroting met inkomsten en kosten op jaarbasis	0
opbrengsten vanuit de SNL benoemen	++
lange termijn planning waaruit duurzaamheid moet blijken	+

Bijlage 1.....Sefonsterolder

Voorwaarden aan het op te stellen beheer-/realisatieplan

U dient een anoniem beheer-/realisatieplan in te dienen om in aanmerking te komen. Dit betekent dat het niet herkenbaar is door wie het plan is geschreven. De onderstaande onderwerpen komen ten minste aan de orde

A. Haalbaarheid van natuurambitie

- Beschrijving van handelingen om het beheer-/ambitietype te realiseren. Hierbij valt te denken aan:
 - o wijze van verschrallen
 - o wijze van peilbeheer
 - o wijze van (her)inrichting
 - o wijze van bekalken
- Benoem de risicofactoren die de haalbaarheid kunnen beïnvloeden. Onderbouw de alternatieven of oplossingen hoe dit risico kan worden ondervangen.

B. Kwaliteit van het voorgestelde natuurbeheer

- Op welke wijze u het natuurbeheer gaat toepassen. Hierbij valt te denken aan:
 - o Inzet eigen vee, welke veebeslag, hoeveel GVE/ha, is dit jaarrond, gaan ze naar de stal, enz.
 - o Inscharen vee van derden, hoeveel inscharing door derden, maar vooral wanneer en tot hoe lang inscharen enz.
 - o Inzet materieel en machines, is dat reëel, kunt u het doen gelet op het beheertype met gangbare machines of moet u juist aangepast materieel aanschaffen. Bij natte doeltypen is dat meestal wel nodig, denk aan bredere banden enz.
 - o Uitbesteding van bepaalde beheer werkzaamheden (benoemen wat en door wie).
 - o Volledige uitbesteding van beheer, dus het uit handen geven aan een beheer organisatie (bij wie is dat dan, zijn daar afspraken over gemaakt en vastgelegd).
 - o Bemesten; nader aangeven wat, waar, wanneer en hoeveel bemesting u wil toepassen.
 - o Maaien; nader aangeven wanneer, hoeveel, waar en hoe u dit gaat uitvoeren.

C. Kwaliteit van de voorgestelde invulling van openstelling (recreatie), monitoring en evaluatie

- Op welke wijze gaat u de recreatie onderdelen openstellen en onderhouden. Denk hierbij aan:
 - o Onderhouden van de bestaande voorzieningen.
 - o Eventueel ontwikkelen van nieuwe voorzieningen.
 - o Openstellingsperiode.
- Op welke wijze wordt er gemonitord en geëvalueerd, hierbij valt te denken aan:
 - o Frequentie van de monitoring.
 - o Wat wordt er gemonitord.
 - o Door wie en hoe wordt er gemonitord.
 - o Op welke wijze vindt er evaluatie plaats en wat wordt er gedaan met de uitkomsten.

D. Beheerafstemming met omliggende percelen

- Licht toe hoe het voorgestelde natuurbeheer wordt afgestemd op de aangrenzende percelen.

E. Samenwerking met andere partijen

- Licht toe of u gaat samenwerken met andere partijen en hoe u dit gaat doen.

F. Ervaring met natuurbeheer

- Licht toe wat uw huidige ervaring is met natuurbeheer.

G. Beschrijving van kosten en opbrengsten

- Licht toe hoe u zorgt voor de dekking van de kosten en opbrengsten op lange termijn.